

Loomemajanduse eksporditoetuse korduma kippuvad küsimused

1) Loomettevõtte määratlemine

Loomemajandus on majandusvaldkond, mis põhineb individuaalsel ja kollektiivsel loovusel, oskustel ja andel, on võimeline looma heaolu ja töökohti intellektuaalse omandi loomise ja peamise müügiargumendina kasutamise kaudu ning kus loovisikud on protsessides kesksel kohal. Loomemajanduse valdkondadeks on arhitektuur, audiovisuaalvaldkond (sh film ja video, ringhääling), disain, etenduskunstid, kirjastamine, kunst, kultuuripärand (sh muuseumid, raamatukogud, käsitöö), meelelahutustarkvara (sh mängud ja meelelahutuskeskkonnad), muusika, reklaam.

Alates 01.06.2016.a. on oodatud taotlema ka ettevõtjad, kes tegutsevad loomemajanduse sidusvaldkondades.

Loomemajanduse sidusvaldkond on majandusvaldkond, mis paikneb kultuuri- ja loomeprotsesside väärtusahelas loomise, tootmise, levitamise ja vahendamise ning kättesaadavaks tegemise lülides ning milles peamine lisandväärtust loov sisend tuleb loomemajanduse valdkondadest;

EMTAK (Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator) määratlus otseselt määruses ja rakendusdokumentides puudub. Selle alusel loomemajanduse (LM) valdkonnas tegutseva ettevõtja määratlemine on ebaselge ja oleks liiga range.

LM määruse koostamisel on loomemajanduse tegevuste määramisel aluseks võetud Loomemajanduse kaardistus. Tutvu [kaardistusega](#) .

LM ettevõtete väärtus võib seisneda ka teistele valdkondadele sisendi andmises ja nende võimekuse suurendamises - loomettevõtete panus teiste sektorite lisandväärtuste suurendamisel, nende võimekus tõmmata ligi kõrge lisandväärtustega sektoreid.

Alati ei ole võimalik määrata üheselt ettevõtte tegevusvaldkonda. Sellisel juhul palume põhjendust, miks ettevõtte peab end LM valdkonnas tegutsevaks ettevõtteks. Disaini puhul lähtume põhimõttest, et tootev disainer on LM valdkonnas tegutsev ettevõtja, aga tootmisettevõtte, kes kasutab disaineri teenuseid on disaini kasutaja st. ei ole LM valdkonnas tegutsev ettevõtja.

LM ettevõtte tunnusteks on:

- 1. Oma toote/teenuse olemasolu ja selle loomine.** Seejuures lisandub sellele selged ärilised eesmärgid (müügitulu, kasum, töökohad)
- 2. Kelle tooteks/teenuseks on loomemajandussektorina defineeritud toode.** LM ettevõtete toodete väärtus on subjektiivsem, kuivõrd hinnapõhist konkurentsi on vähem ning unikaalsusel ja omanäolisusel põhinevat konkurentsi rohkem. Neile on omane kalduvus tähtsustada kõrgelt loomingulist ja mitmekesist keskkonda ning paiknemist omasuguste läheduses.
- 3. LM ettevõtte keskmes peavad olema loovisikud** st kirjanikud, kunstnikud, muusikud, disainerid, käsitöölised, arhitektid, näitlejad, tantsijad. Loovisikud on endale tööandjaks või

töötavad loomeettevõtetes või muudes majandussektorites, kus panustatakse kõrgema lisandväärtuse loomisesse. Seejuures peab muudes majandussektorites tegutsev ettevõtte sõltuma seejuures täielikult loovisiku(te) tegevusest ehk autori loomingust. Seejuures indiidikeskne struktuur ja domineerimine ja projektipõhise tegevuse paljusus

4. Toode on seotud **sümbolväärtusega**. Sümboli tajumine subjektiivne. Toote hinda keeruline prognoosida, sest turunõudlus sellele otseselt määratlemata
5. Toode suunatud üldjuhul **otse lõpptarbijale**. Paljudele valdkondadele võib olla tunnuseks lõppkasutaja osalemine toote loomisel, mis võib kaasa tuua tootja ja tarbija sulandumise .
6. Organisatsioonilise laienemise kõrval **pigem olulisem lisandväärtuse kasvatamine** täna toodete /teenuste paremale kvaliteedile, rahvusvahelistumisele, võrgustikele jne
7. Ettevõtte on algatatud üldjuhul lähtuvalt **võimalusest end teostada**, mitte lähtuvalt turult tulnud vajadusest.

Erisused:

*Käsitöö all mõistetakse rahvapärimesest inspireeritud tooteid, käsitöötöehnikas loomingut. Tugev seos kultuuripärandiga, meistripõhine ettevõtte

2) Toetuse andmise eesmärk

Toetuse kaasabil arendavad loomemajanduse valdkondades tegutsevad ettevõtjad oma ekspordivõimekust. Toetus on mõeldud nii ekspordiga alustamiseks, kui ka uutele eksporditurgudele minekuks.

Kõik projekti tegevused peavad olema seotud eksporditurgudega.

Loomulikult on ettevõttel ka muid olulisi arendatavaid valdkondi kuid neid ei kaeta eksporditoetuse abil.

3) Siduvad kokkulepped, enne taotluse esitamist

Toetuse saaja võib küsida hinnapakumisi, kuid enne taotluse esitamist EAS-ile ei tohi olla kirjalikke kokkuleppeid, ettemakseid ja arvet tasumisi.

Projekti tegevuste abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäevast või taotluses sätestatud hilisemast kuupäevast, mis tähendab, et abikõlblikke arveid saab hakata väljastama ja tasuma pärast seda.

4) Kas erialaliidud ja muud organisatsioonid saavad taotleda „Loomemajanduse valdkondades tegutsevate ettevõtete ekspordivõimekuse arendamise“ toetust?

Ei saa, kuna toetus on mõeldud loomemajanduse valdkondades tegutsevatele ettevõtjale taotlemiseks.

Kulude abikõlblikkus

- 5) Veebilehede, sealhulgas e-turunduse lahenduste väljatöötamisega seotud kulud

Toetatavad on projekti käigus arendatavate toodete või teenuste brändide väljatöötamisega seotud meedia- ja reklaamiteenuseid pakkuva ettevõtja teenustasud, toodete sihtturgudele suunatud visuaalse identiteedi väljatöötamise kulud ja kaubamärkide sihtturgudel registreerimise kulud;
Sama kehtib e-poe kohta.

- 6) Tootenäidiste tootmine

Tootenäidiste tootmine eksporditoetuse abil ei ole lubatud.

- 7) Turundusüritusel toitlustus

Toitlustuskulud ei ole toetatavad, nende tarvis on toetuse saajal kasutada kaudsed kulud arvestatuna 15% abikõlblikest otsestest personalikuludest.

- 8) Kui ostutehingu summa on ilma käibemaksuta võrdne 5000 eurot või sellest suurem.

Toetuse saaja esitab koos maksetaotlusega **vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist** üksteisest sõltumatult pakkujalt ja **pakkumise lähteülesande kirjelduse** kõikide kulutuste puhul, mille korral toetuse saaja teostab projekti elluviimiseks üheliigiliste teenuste, materiaalsete või immateriaalsete varade ostutehingu, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 5 000 euroga või sellest suurem. Juhul kui kolme sõltumatut hinnapakumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valita, tuleb taotlusele lisada sellekohane põhjendus;

- 9) Konsultatsiooniteenused

Toetuse saaja esitab koos maksetaotlusega vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist üksteisest sõltumatult pakkujalt ja pakkumise lähteülesande kirjelduse, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 5 000 euroga või sellest suurem. Juhul kui kolme sõltumatut hinnapakumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valita, tuleb taotlusele lisada sellekohane põhjendus.
Lisaks on tarvis esitada tõendusmaterjalid (kas valmis mingisugune plaan, ideed, võib esitada fotosid märkmetest, kohtumisest vm).

- 10) Kas tootearendus ja sellega seotud töökohad on abikõlblikud?

Jah, on küll läbi arendustöötaja palkamise.

- 11) Kui kaua võib kesta reklaamikampaania?

Projekti perioodi kestel võib reklaamikampaania kesta kuni 2 kuud.

Üle kahe kuu samas kanalis, samal turul ja samale tootele reklaami tegemine ei ole lubatud. Arve reklaamikampaania kuludele saab esitada maksimaalselt kahe kuu peale. Paralleelselt mitmel turul on turundustegevused lubatud.

Taotlemine

12) Taotlemine

Taotlemine toimub EASi e-teeninduse kaudu. EAS-i e-keskkonda on võimalik siseneda id-kaardiga või mobiil-id abil.

13) Kes saavad kasutada EASi e-teenindust?

- organisatsiooni seadusjärgsed esindajad (vastavalt Äriregistri andmetele)
- organisatsiooni volitatud esindajad, kelle volikiri on edastatud EASile (paberil allkirjastatult postiga või digitaalselt allkirjastatult aadressil info@eas.ee)
- e-teeninduse tavakasutajad, kellele seadusjärgne esindaja või volitatud esindaja on e-teeninduses loonud kasutajakonto

Pärast esmakordset sisenemist palume sõlmida e-teeninduse kasutamise leping, mille tulemusel luuakse organisatsiooni kliendikonto.

14) Otsustamine

Eksporditoetuse taotluste menetlemise tähtaeg on 30 tööpäeva taotluse registreerimisest. Põhjaliku analüüsi tulemusel langetab EAS otsuse taotluse rahastamise või rahastamata jätmise osas ning informeerib sellest ka taotlejat. Pärast otsusega tutvumist on taotlejal kolme tööpäeva jooksul kohustus teavitada kirjalikult EASi selle kättesaamisest.

15) Taotluse esitamine ja aruandlus EASi e-keskkonnas

E-keskkonnas saab täiendavad dokumendid esitada „lisadokumentide“ juurde. Dokumentidele on võimalik märkida pealkirjad nii, et need annaksid edasi dokumendi sisu. Taotluse, aruande juurde kuuluvad lisadokumendid, nt elulookirjeldused, lähetuse dokumendid, hinnapakkumised/selgitused vm võib lisada zip kaustaga. Soovitame kohe juurde panna ka detailse eelarve.

16) Projekti perioodi pikendamine

Projekti perioodi pikendamisel kaalub EAS, kas pikendamise tingivad toetuse saajast sõltumatud erakordsed ja ettenägematud asjaolud ning lisaks hindab sisuliselt, kas muudatus on põhjendatud.

17) Teavitamine

Toetuse saaja näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks ettenähtud sümbolikat kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12.09.2014. a määruses nr 146 "Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord" sätestatuga. Täiendav info <http://www.struktuurifondid.ee/nouded-avalikustamisele/> Tegemist on Euroopa Regionaalarengu Fondiga, mille logo sellel perioodil on kättesaadav <http://www.struktuurifondid.ee/kujundusfailid-20142020/>. Juhime tähelepanu, et logo on erinev eelmisel perioodil kasutatavast.

18) Kulude eristamine Projektis ja raamatupidamise väljavõte

Toetuse saaja peab esitama esimese aruandega ja lõpparuandega raamatupidamise väljavõtte, kus kajastuvad kõik projektiga seotud kulud (vastavalt määrusele peavad olema projektiga seotud kulud muudest kuludest eristatud).

19) Kas on lubatud korduvtaotlemine?

Jah, kuid eelduseks on edukalt lõppenud eelnev Projekt.

Lepingud

- **Tööleping** - palk, lähetus, päevarahad.

Taotlusvormis tuleb märkida brutotasu + tööandja tööjõumaksud .

- Brutotöötasu (sisaldab palgast kinnipidamisi: tulumaks, töötuskindlustus, pensionikindlustus)
- tööandja tööjõumaksud (sotsiaalmaks + töötuskindlustusmaks).

Lepingus peavad olema ära fikseeritud tööülesanded projektis.

Kui töötaja täidab ainult Projektiga seotud tööülesandeid (töötab 100% projekti heaks), siis ei ole tarvis täita tööajatabelit.

Tööajatabel juhul, kui töötab projekti heaks osalise koormusega, lisaks peavad olema lepingus kirjas töötunnid ja tööülesanded.

Ületunnitöö puhul tuleb järgida ka töö- ja puhkeaja seadust, mille järgi koos ületunnitööga ei või tööaeg nädalas ületada keskmiselt 48 tundi neljakuulise arvestusperioodi jooksul.

Toetuse saaja teenib otseste personalikulude pealt 15% kaudseid kulusid, mille kuludokumente EAS hiljem ei kontrolli.

Projekti elluviimisega seotud töötajatele on lubatud lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning välislähetuse päevarahad.

- **Töövõtuleping ja käsundusleping füüsilise isikuga** - töötasu, transpordi- ja majutuskulud

Taotlusvormis tuleb märkida brutotasu + tööandja tööjõumaksud .

- Brutotöötasu (sisaldab palgast kinnipidamisi: tulumaks, töötuskindlustus, pensionikindlustus)
- tööandja tööjõumaksud (sotsiaalmaks + töötuskindlustusmaks)

Toetuse saaja teenib otseste personalikulude pealt 15% kaudseid kulusid, mille kuludokumente EAS hiljem ei kontrolli.

Toetuse saaja vormistab kas töövõtulepingu või käsunduslepingu.

Lepingu sisu peab kajastama kokkulepitud tööülesandeid, töötasu ja lähetuste korral ka lähetuses käimise punkti.

Tööajatabelit pidama ei pea, kuna tehtud tööd kinnitab üleandmise-vastuvõtmise akt. Väljamaksed toimuvad akti alusel.

Akt peab sisaldama lisaks andmetele teenuse/töö üleandmise ja vastuvõtmise kohta ka tehtud tööde tegevuste ülevaadet.

Kui töövõtulepingus või käsunduslepingus kokkulepitud töötasu ületab 5000 eurot bruto + tööandja tööjõumaksud ja –maksed aastas, siis tuleb esitada 3 võrreldavat CV-d.

- **Töövõtuleping ja käsundusleping juriidilise isikuga** – töötasu, transpordi- ja majutuskulud .

Lepingu sisu peab kajastama kokkulepitud tööülesandeid, töötasu ja lähetuste korral ka lähetuses käimise punkti. Väljamaksed toimuvad akti alusel.

Akt peab sisaldama lisaks andmetele teenuse/töö üleandmise ja vastuvõtmise kohta ka tehtud tööde tegevuste ülevaadet.

Kui töövõtulepingus või käsunduslepingus kokkulepitud töötasu ületab 5000 eurot bruto + tööandja tööjõumaksud ja –maksed aastas, siis tuleb esitada 3 võrreldavat pakkumist.

- **Juhatuse liikme leping** – töötasu, lähetus, päevarahad.
Juhatuse liikme lepingut võib täiendada Projekti tööülesannetega ja lähetuses käimise punktiga. **Sellise lepingu puhul peab täitma ka tööajatabelit.**
Organisatsioonis juhtimisega seonduv personalikulu ei ole abikõlblik!

Taotlusvormis tuleb märkida brutotasu + tööandja tööjõumaksud .

- Brutotöötasu (sisaldab palgast kinnipidamisi: tulumaks, töötuskindlustus, pensionikindlustus)
- tööandja tööjõumaksud (sotsiaalmaks + töötuskindlustusmaks)

Toetuse saaja teenib otseste personalikulude pealt 15% kaudseid kulusid, mille kuludokumente EAS hiljem ei kontrolli.

Projekti elluviimisega seotud töötajatele on lubatud töötajate lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning välislähetuse päevarahad.

- **Käsundusleping juhatusel liikmele** – töötasu, transpordi- ja majutuskulud.

Kui juhatusel liige teeb projektiga seotud tööd käsunduslepingu alusel, peab projektiga seotud tegevus ja tasu olema käsunduslepingus eraldi välja toodud. Samuti lähetuses käimise punkt. **Tööajatabelit täitma ei pea.**

Organisatsioonis juhtimisega seonduv personalikulu ei ole abikõlblik!

Taotlusvormis tuleb märkida brutotasu + tööandja tööjõumaksud .

- Brutotöötasu (sisaldab palgast kinnipidamisi: tulumaks, töötuskindlustus, pensionikindlustus)
- tööandja tööjõumaksud (sotsiaalmaks + töötuskindlustusmaks)

Toetuse saaja teenib otseste personalikulude pealt 15% kaudseid kulusid, mille kuludokumente EAS hiljem ei kontrolli.

- **Kui juhatusel liige projektist palka ei võta, kuid soovib käija lähetuses, siis peab olema põhjendus, kuidas see aitab projektile kaasa, kui ta läheb kaasa messile. Lepingut olema ei pea.**

Projekti elluviimisega seotud töötajatele on lubatud töötajate lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning välislähetuse päevarahad.

- **Kui isik töötab juba ettevõttes ja hakkab tööle ka Projektis** – töötasu, lähetus, päevarahad.

Võimalik on jätkata olemasoleva töölepinguga ja vormistada juurde töölepingu lisa. Töötaja peab hakkama täitma ka tööajatabelit, et eristada Projekti heaks töötatud aega.

Taotlusvormis tuleb märkida brutotasu + tööandja tööjõumaksud .

- Brutotöötasu (sisaldab palgast kinnipidamisi: tulumaks, töötuskindlustus, pensionikindlustus)
- tööandja tööjõumaksud (sotsiaalmaks + töötuskindlustusmaks).

Toetuse saaja teenib otseste personalikulude pealt 15% kaudseid kulusid, mille kuludokumente EAS hiljem ei kontrolli.

Projekti elluviimisega seotud töötajatele on lubatud töötajate lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning välislähetuse päevarahad.

Võib sõlmida ka töövõtulepingu või käsunduslepingu füüsilise isikuga (kui töötajal on juba üks tööleping, siis üldjuhul teist töölepingut ei vormistata).

Vt. Töövõtuleping ja käsundusleping füüsilise isikuga.

20) Lepingute koopiad

Töölepingu koopia, kui taotletakse töötajate töötasu- ja lähetuse hüvitamist.

Töövõtu- või käsunduslepingu koopia, kui taotletakse töötaja või juhatuse liikme tasu ja lähetuse hüvitamist.

Juhul, kui lepinguid ei ole veel sõlmitud, siis esitada planeeritava töökoha tööülesannete, töö või käsundi kirjeldus.

Kõik lepingud peavad olema kahepoolselt allkirjastatud.

21) Koolitused

Struktuurifondi vahenditest on lubatud rahastada või hüvitada üksnes täienduskoolitusasutuse pidaja läbiviidavat täienduskoolitust, mis vastab TäKS-is (täiskasvanute koolituse seadus) kehtestatud nõuetele. Välismaistele koolitajatele see nõue ei laiene. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110062015010>

TäKS § 1 lg 4 kohaselt on täienduskoolitus väljaspool tasemeõpet õppekava alusel toimuv eesmärgistatud ja organiseeritud õppetegevus.

TäKS § 1 lg 5 kohaselt on täienduskoolitusasutuse pidajaks selline isik, kes on esitanud majandustegevusteate täienduskoolituse läbiviimiseks (ehk registreeritud Eesti Hariduse infosüsteemis <http://www.ehis.ee/>).

22) Ekspordiabi

Ekspordi ettevalmistavad tegevused (turu-uuringud, nõustamine, messidel osalemine jms) on abikõlblikud.

Abikõlblikud ei ole ekspordiga seotud püsikulud!

Personalikulude osas ei ole lubatud toetada sellise töötaja töötasu või kulusid, kelle tööülesanneteks on välisriigis müügi võrgu ülesehitamine ja käigus hoidmine, samuti müügitöö toetamine, mille tulemusena kasvavad ettevõtja poolt sihtriiki eksporditavad kogused. Oluline on, et konkreetsed tööülesanded ei oleks käsitletavad otsese eksporditegevusega seotud püsikuludena.

